

Romantyczna legenda powstania listopadowego – Adam Mickiewicz „Reduta Ordonea”

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń:

- zna tekst „Reduty Ordonea” Adama Mickiewicza,
- zna genezę utworu i kontekst historyczny,
- zna pojęcie gatunek synkretyczny.

b) Umiejętności

Uczeń:

- rozumie poznane pojęcia i poprawnie się nimi posługuje,
- umie dokonać analizy i interpretacji tekstu literackiego,
- wskazuje w poznanym tekście elementy liryczne i epickie.

2. Metoda i forma pracy

Praca zbiorowa, dyskusja, heurystyka, wykład, metoda analizy i interpretacji.

3. Środki dydaktyczne

A. Mickiewicz, *Reduta Ordonea*, Wydawnictwo Kama, Warszawa 2002.

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel zapoznaje uczniów z celami i tokiem lekcji, po czym prezentuje genezę powstania utworu oraz kontekst historyczny – przedstawia krótko historię walk o redutę oraz sylwetkę Jana Ordonea.

b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel prosi uczniów o postawienie hipotezy interpretacyjnej. Przede wszystkim pyta, jaki gatunek literacki reprezentuje „Reduta Ordonea” (należy zasugerować uczniom funkcję podtytułu, na jego podstawie uczniowie powinni wskazać osobę narratora – będzie to adiutant, oraz gatunek literacki – opowiadanie). Nauczyciel prosi, by w trakcie analizy uczniowie poszukiwali wyznaczników tego gatunku w tekście, a także by zwrócili uwagę na inne, być może obecne, cechy rodzajowe.
2. Nauczyciel czyta tekst. Prosi uczniów o napisanie planu wydarzeń oraz o charakterystykę narratora. Uczniowie powinni określić stosunek adiutanta do opisywanych wydarzeń, powinni również wskazać na jego osobiste refleksje. Ponieważ w tekście znajdują się elementy lirycznego wyznania, jest to gatunek synkretyczny. Jeśli to pojęcie nie zostało wprowadzone na wcześniejszych lekcjach, nauczyciel powinien je wprowadzić teraz.
3. Uczniowie pod kierunkiem nauczyciela przystępują do interpretacji i analizy utworu.

4. Na początku interpretujemy trzy pierwsze zwrotki. Nauczyciel przede wszystkim pyta, z jakiej perspektywy poznajemy opisywane wydarzenia, a następnie prosi o wskazanie środków stylistycznych, którymi posłużył się poeta tworząc opis bitwy. Uczniowie powinni wskazać na obecne w utworze porównanie, animizację, personifikację. Powinni także zauważyć, że opis jest plastyczny i dynamiczny. Później nauczyciel prosi uczniów, by wskazali na barwy, jakimi operuje poeta – dlaczego przy opisie reduty dodał przymiotnik „biała”, a przy charakterystyce rosyjskich zastępów umieścił przymiotnik „czarne”?
5. Następnie nauczyciel prosi o charakterystykę polskich żołnierzy i samego dowódcy reduty. Nauczyciel może również zapytać, jak został oddany moment śmierci Ordona oraz jaki obraz kończy opis wydarzeń.
6. Nauczyciel prosi o interpretację końcowego fragmentu utworu. Pyta, jaka wizja przyszłości zawarta jest w tym w utworze.
7. Na zakończenie nauczyciel prosi o charakterystykę osoby cara. Pyta również, jak ocenia cara adiutanta.

c) Faza podsumowująca

Na zakończenie lekcji nauczyciel pyta, jaki obraz Polaków wyłania się z utworu Adama Mickiewicza. Uczniowie dyskutują na temat znaczenia powstania listopadowego w życiu pokolenia Mickiewicza. Nauczyciel zdaje pracę domową.

5. Bibliografia

A. Mickiewicz, *Reduta Ordona*, Wydawnictwo Kama, Warszawa 2002.

6. Załączniki

Zadanie domowe

Napisz sprawozdanie z przebiegu walk o Redutę Ordona. Przy pisaniu pracy pamiętaj o cechach sprawozdania.

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

Lekcja jest głównie przeznaczona dla klas profilowanych, w których nauczyciel dysponuje większą liczbą godzin. Uczniowie przed lekcją powinni zapoznać się z tekstem „Reduty Ordona”.